

στου Ἱεράρχου κατὰ τὴν γερμανοϊταλικὴν κατοχὴν. Τί πρῶτον καὶ τί ὕστερον νὰ ἀναφέρω :

Ἀπότοτος, ἤρεμος, γενναῖος «ὁ Γέρον Δεσπότης», μὲ σαφῆ ἐπίγνωσιν τῆς ὑψηλῆς τοῦ ἀποστολῆς ὕψωνε πάντοτε σθεναρὰν τὴν φωνὴν του κατὰ τῆς βίας καὶ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν Ναζι ὑπεραμυνόμενος μετὰ σθένους καὶ χωρὶς ἐπιφυλάξεις, χωρὶς ἀμφιταλαντεύσεις, χωρὶς φόβους, τῶν ἀπαραγράπτων δικαιωμάτων τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Παλλόμενος ἀπὸ συγκίνησιν καὶ πατρικὴν στοργὴν καὶ ἀγάπην συνέντευχε καὶ μὲ ἐμφανῆ κίνδυνον τῆς ζωῆς του τοὺς διωκομένους, τοὺς φυλακισομένους καὶ κινδυνεύοντας τὴν ζωὴν αὐτῶν καλοὺς πατριώτας. Καὶ πότε ἐλέγχων μὲ παρρησίαν, πότε ἱκετεύων μὲ ἀξιοπρέπειαν ἐπετύγχανε νὰ σώζῃ μελοθανάτους, νὰ ἀποφυλακίσῃ κρατούμενους, νὰ διευθετῇ μὲ δεξιολογίαν τὰ πάντα. Ὁ ἀείμνηστος Ἐπίσκοπος Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου κυρὸς Ἀγαθάγγελος κατὰ τὴν γερμανοϊταλικὴν κατοχὴν ἀνεδείχθη ἀξίος τῶν ἐπιταγῶν τῶν καιρῶν καὶ τῆς δυσχεροῦς ἐν γένει καταστάσεως τῆς πατρίδος μας.

Ἀλλὰ τὸ σῶμα τοῦ πολιτοῦ Ἱεράρχου ἐκάμφθη. Τὸ ἐλύγισαν τὰ ἔτη καὶ ὁ κάματος τῆς ζωῆς. Τὸ ἐλύγισαν οἱ πόνοι καὶ οἱ μόχθοι του ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τοῦ ἡγαπημένου του Κλήρου καὶ Λαοῦ. Ὁ Πρύτανης τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱεραρχίας Ἐπίσκοπος Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου κυρὸς Ἀγαθάγγελος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὴν παρελθούσαν Καθαρὰν Δευτέραν ἀφοῦ ἐκοινωνήσῃ τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ ἔδωκε τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ εὐλογίαν εἰς τοὺς κυκλοῦντας τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην του. Μετέστη διὰ τοῦ θανάτου εἰς τὴν πραγματικὴν ζωὴν ἔνα λάβῃ τὸν στέφανον τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καμάτων του.

Ἀείμνηστε καὶ σεβάσμιε ἀδελφέ. Οἱ ἐν Κρήτῃ ἰσάδελφοί σου μὲ βαθεῖαν θλίψιν προπέμπομεν σήμερον τὸν νεκρὸν σου καὶ προσευχόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς σου ἐν σκηναῖς Ἀγίων. Ὁ Κλήρος καὶ ὁ Λαὸς τῆς θεοσώστου σου Ἱεραρχίας διατρανοῦσι διὰ τῆς ἀθρόας συρροῆς των πρὸς προσκύνῃσιν τοῦ σεπτοῦ σκήνου σου, τὸ σέβας καὶ τὴν εὐλάβειαν αὐτῶν πρὸς τὸν σεβαστὸν Ποιμενάρχῃν των.

Ἀναπαύου ἐν εἰρήνῃ σεβάσμιε ἀδελφέ.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Δ. Σ. ΤΗΣ Ε.Κ.Ι.Μ. ΚΑΤΑ ΤΟ 1957

Θὰ ἦτο ἀναληθές, ἂν ἰσχυρίζετο κανεὶς ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἱκανοποιητικὴ καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ δράσις τῆς Ἑταιρίας μας. Πρέπει, ἐν τούτοις, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ τονισθῇ ὅτι θὰ ἦτο πολὺ πλουσιώτερος ὁ σημερινὸς ἀπολογισμὸς μας, ἔάν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ὑπεβηθεῖτο περισσότερο εἰς τὸ ἔργον

του υπό τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ ὑπὸ τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ὡς θὰ δειχθῆ παραιτέρω, αἱ τελευταῖαι, ὡς ἐάν ἡ Ἐταιρία μετῆρχετο σκοποῦς ἰδιωτικῆς ὠφελείας, οὔτε πρωτοβούλως τὴν συνέβραμον οὔτε προκληθεῖσαι ἀνταπεκρίθησαν ἐπαρκῶς.

Μετὰ τὴν γενικὴν ταύτην διαπίστωσιν, προβαίνομεν κατωτέρω εἰς τὴν κατὰ τομεῖς ἐκθεσιν τῶν πεπραγμένων τοῦ Συμβουλίου.

Ι. Οἰκονομικά. — Τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα ἀπησχόλησε σοβαρῶς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐταιρίας, συνεχῆς δὲ καὶ ἐπίμονος ὑπῆρξεν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἢ πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ καταβληθεῖσα προσπάθεια. Ὁ ὑπὸ τῆς προηγουμένης Γεν. Συνελεύσεως ἐγκριθείς προϋπολογισμὸς ἐπιτηρήθη κυρίως εἰς τὴν πρόβλεψιν σημαντικῆς ἀπὸ μέρους τῶν Κρατικῶν Λαχείων ἐπιχορηγήσεως. Δυστυχῶς ἡ ἐκ τῆς κατανομῆς τῶν κερδῶν τῶν Κρατικῶν Λαχείων ἐνίσχυσις ἐπισημονικῶν σωματείων διεκόπη, οὔτω δὲ ἐκινδύνευσε νὰ ἀνατραπῆ καὶ ἡ οἰκονομικὴ βᾶσις τῶν προγραμματισθέντων ἔργων. Τὰ ἐκ τοπικῶν πόρων, ἐσόδων τοῦ Μουσείου, συνδρομῶν, πωλήσεως βιβλίων, τόκων καταθέσεων κ.λ.π. ἐσοδα ἐκάλυψαν κατὰ τὰ μᾶλλον ἢ ἥττον τὰς ἀντιστοιχοῦς προβλέψεις, ἐδημιουργήθη ἐν τούτοις ἔλλειμμα 100.000 περίπου δραχμῶν, διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ὁποῦ το Δ. Σ. ἐνήργησε πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις. Οὔτω ἐζητήθη ἡ συνδρομὴ τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας, τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ, τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Διευθίνσεως Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Δις ὑποβληθεῖσα εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας αἰτήσεις περὶ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως τοῦ ἔργου ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀγίου Μάρκου ἀπερρίφθη προβληθέντος τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Δήμου Ἡρακλείου καταρτισθεῖσα σύμβασις δὲν κατοχυρῶναι ἐπαρκῶς τὴν μελλοντικὴν τύχην τοῦ μνημείου. Καὶ ἡ γενομένη ὁμοῦ τροποποιήσις τῆς συμβάσεως καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Δήμου παρασχέθεισα ἐπίσημοι διαβεβαιώσεις δὲν ἐθεωρήθησαν ὡς ἐπαρκῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγγύησις. Ἐπῆρξεν ἰδιαιτέρως ὀδυνηρὰ δι' ἡμᾶς οὐχὶ τόσον ἡ ἄρνησις τῆς οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως, ὅσον τὸ γεγονός ὅτι ἡ πρὸς διάσωσιν τοῦ ἐπιφανεστέρου τῶν μεσαιωνικῶν μνημείων τῆς Κρήτης πρωτοβουλία μας οὐδεμίαν εὐρεν ἀπήχησιν παρὰ τῆ Ἀρχαιολογικῆ Ἐταιρία, ἡ συμπράστασις καὶ βοήθεια τῆς ὁποίας κατὰ τὸ παρελθόν συνέβαλε μεγάλως εἰς τὴν ἰθρυσιν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου καὶ τὴν ἐν γένει προαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς Ἐταιρίας μας. Ὁ Ἑλληνικὸς Ὄργανισμὸς Τουρισμοῦ, ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ὁποῦ ἐζητήθη ἐν τῇ πλαίσιῳ τοῦ προγράμματος αὐτοῦ διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν τῶν ἀρχαιολογικῶν καὶ τουριστικῶν ἐνδιαφέροντος χώρων, ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐπανεξετάσῃ εὐμενῶς τὸ θέμα κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ του διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Ἡ Τράπεζα Ἑλλάδος (πρὸς ἣν εἶχεν κατὰ τὸ παρελθόν εἰσηγηθῆ ἡ ἀέμνηστος ἐπίτιμος ἑταῖρος καὶ πρῶην Διοικητῆς αὐτῆς Ἐμμανουὴλ Τσουδερός) καὶ ἡ Διεύθυνσις Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας (ἡ ἐνίσχυσις τῆς ὁποίας ἐζητήθη εἰδικῶς διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἐκδοτικοῦ μας προγράμματος) οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἐδωσαν εἰς τὰς αἰτήσεις μας. Ἀντιθέτως τὰ ἐκ τοπικῶν πόρων προσδοκώμενα ἐσοδα ὑπερεκαλύφθησαν δι' εἰσφορῶν τοῦ Δήμου Ἡρακλείου, τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἡρακλείου, τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων Ἀνδρέου καὶ Μαρίας Καλοκαιρινοῦ καὶ τοῦ Ταμείου Ἐφέδρων Πολεμιστῶν Νομοῦ Ἡρακλείου. Πρὸς τὰς διοικήσεις τῶν ὡς ἄνω νομικῶν προσώπων ἐκφράζομεν καὶ ἐντεῦθεν θερμοτάτας εὐχαριστίας διὰ τὴν πρόθυμον συναντίληψίν των.

Ἀεπτομερῆς ἀνάλυσις τῶν πραγματοποιηθέντων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρελθούσης χρήσεως ἐσόδων καὶ ἐξόδων παρέχεται εἰς τὴν ἐν συνεχείᾳ ὑποβληθη-

σομένην ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους 1957. Ἐνταῦθα ἀρκοῦμεθα εἰς τὴν ἀνακεφαλαίωσιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τούτου ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως :

Σύνολον πραγματοποιηθεισῶν εἰσπράξεων	Δρχ.	126.310,75
Περίσσευμα προηγούμενης χρήσεως	>	156.873,65
Σύνολον ἐσόδων	>	283.184,40
Σύνολον ἐξόδων	>	127.507,50
Ἵπόλοιπον Ταμείου τῆς 31.12.1957	>	155.676,90

Τὸ περίσσευμα τοῦτο, πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ὁποῦοι περιστατήσαν κατὰ τὸ θύνα-
τόν ὄλαι αἱ δαπάναι, ἐπιτρέπαι ἤδη τὴν ἄμεσον ἀντιμετώπισιν τῆς συνεχίσεως καὶ
περατώσεως τῆς πρώτης φάσεως τοῦ ἔργου ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου Μάρκου,
περὶ οὗ ἐκτενέστερον θὰ ἀναφέρωμεν κατωτέρω.

Διὰ τῆς ἔν συνεχεῖα ὑποβληθησομένης εἰσγηγήσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ
τοῦ ἀρξαμένου ἔτους ἐκτίθενται: αἱ ὑφιστάμεναι σήμερον εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα
προβλέψεις. Ἐνταῦθα κρίνομεν σκόπιμον νὰ τονώσωμεν τὸ γεγονός ὅτι: ἐπὶ τὰ ἔτη
μετὰ τὴν Ἰβρυσίν τῆς ἡ Ε.Κ.Ι.Μ. δὲν ἔπαυσε νὰ στηρίζεται ἐπὶ ἐπιτραφεῦς οἰκο-
νομικῆς βάζεως, ἐφ' ὅσον οἱ ἴδιοι αὐτῆς πόροι (συνδρομαὶ μελῶν, ἔσοδα Μουσείου,
πώλησις βιβλίων καὶ τόκοι καταθέσεων) μόλις καλύπτουν σήμερον τὸ ἡμῖς περι-
που τῆς διὰ τὴν συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου ἀπαιτουμέ-
νης δαπάνης. Οὕτω, ἡ προαγωγή τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν ἐξαρτᾶται: ἐκ τοῦ
ὑφους τῶν παρεχομένων εἰσφορῶν καὶ κυριώτατα: ἐκ τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν Κρα-
τικῶν Λαχείων. Ἐπὶ τοῦ σημείου δὲ τούτου ἀκριβῶς δικαιούμεθα, νομιζόμεν, νὰ
διατυπώσωμεν τὸ παράπονον, ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἐταιρία δὲν ἔτυχεν μέχρι τοῦδε ἐνι-
σχύσεως ἀναλόγου πρὸς τὴν σημασίαν τῶν ἐπιδιώξεων τῆς καὶ τὴν σοβαρότητα
τοῦ ἤδη ἐπιτελεσθέντος ἔργου. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρωμεν, ὅτι τὸ σύνολον τῆς πα-
ρασχεθείσης ἡμῖν ἐπιχορηγήσεως ἐκ τῆς κατανομῆς τῶν κερδῶν τῶν Κρατικῶν
Λαχείων κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἀνήλθεν εἰς τὸ πρῶτον τῶν 205.000 δρα-
χμῶν, ἔνθ' κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἡ Ἐταιρία Μακεδονικῶν Σπουδῶν ἔ-
λαβεν, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν ὑπὸ χρονολογίαν 31.3.1957 λογοδοσίαν τοῦ Διοικη-
τικοῦ τῆς Συμβουλίου, ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ μὲν τὰ Κρατικὰ Λαχεῖα 12.000.000 δρχ.,
ἀπὸ δὲ τὸ Ἵπουργεῖον Παιδείας 2.000.000 δρχ. Δὲν διανοοῦμεθα νὰ ὑποτιμήσωμεν
τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου τῆς Ἐταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, εἰμῶτα ἔν τού-
τοις ὑποχρεωμένοι: σημειοῦντες τὰ ἀνωτέρω νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν
ἀρμοδίων πολιτικῶν τοῦ τόπου παραγόντων ἐπὶ τῆς καταφύρωσ ἀνίσου ταύτης
μεταχειρίσεως, ἥτις δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς παντελῆς παραγνώρισις τῆς
προσφορᾶς καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς Κρήτης εἰς τὸν πνευματικὸν τομέα. Ἡ ἀνάπτυξις
τοῦ ἔργου τῆς Ε.Κ.Ι.Μ. προϋποθέτει ἔτησιαν κρατικὴν ἀρωγὴν 300.000 δρχ. τοῦ
λάχιστον, ποσόν οὐχὶ βεβαίως [σοβαρὸν ἔν συγκρίσει πρὸς τὰ δι' ἄλλας περιοχὰς
διατιθέμενα κονδύλια. Ὁ ἀξιότιμος ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δημ. Ἀλιμ-
πράντης κατὰ τὴν πρόσφατον κήρυξίν του ἐνταῦθα ἐπεσκέφθη τὸ Ἱστορικὸν Μου-
σεῖον Κρήτης καὶ λαδῶν γνώσιν τοῦ ὅλου ἔργου τῆς Ἐταιρίας μας ὑπεσχέθη γεν-
ναιοτέραν βοήθειαν. Οἱ βουλευταὶ κ. Νικ. Κρασαδάκης καὶ Ἐμμ. Κεφαλογιάννης
ἐπέδειξαν θερμὸν ἐνδιαφέρον πρὸς ὑποστήριξιν διαφόρων αἰτημάτων μας, ἡ σοβα-
ρότης ὁμως τοῦ θέματος ἀπαιτεῖ συντονισμὸν ἐνεργειῶν, ὥστε τὸ αἶτημα τῆς οἰκο-
νομικῆς ἐνισχύσεως τῆς Ε.Κ.Ι.Μ. νὰ προβληθῆ ὡς παγκρήτιος ἀξίως δικαιότερας
ἐκδηλώσεως τῆς κρατικῆς μερίμνης.

II. Ἱστορικὸν Μοῦσεῖον Κρήτης. — Τὸ Μοῦσεῖον ἐλειτούργησε

κανονικῶς ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς Ἐφορείας καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Ἄ. Γ. Καλοκαιριοῦ. Εἰς τὸ προσωπικὸν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή. Ἡ Ἐπιμελήτρια κ. Σωσὸ Πλάτωνος πλὴν τῆς φροντίδος συντηρήσεως τοῦ μουσειακοῦ ὕλικου καὶ τῆς ἐνημερώσεως τοῦ γενικοῦ καὶ τῶν ἐδικῶν καταλόγων καὶ λοιπῶν βιβλίων τοῦ Μουσείου, ὡς καὶ τῆς ξεναγήσεως τῶν ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν, ἠσχολήθη ἐντατικῶς μὲ τὴν ἀποδελτίωσιν τῶν τοπωνυμικῶν πινάκων καὶ τὴν ταξινομήσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ὕλικου. Οἱ φύλακες ἠργάστησαν εὐσυνειδήτως διὰ τὴν φύλαξιν καὶ τὴν καθαριότητα τοῦ Μουσείου. Τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ κτηρίου ἀνεκαινίσθη μερίμνῃ καὶ δαπάνῃς τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων Καλοκαιριοῦ, βελτίως δὲ τῆς ἐκθέσεως ἐγένετο εἰς τὸ Ἱστορικὸν Τμήμα, ἔνθα προσετέθη καὶ μία προθήκη δαπλῶν.

Αἱ συλλογαὶ ἐπλουτίσθησαν μὲ 134 νέα ἀντικείμενα, εἰς ὧν 86 τῆς Βυζαντινῆς - Μεσαιωνικῆς Συλλογῆς (κατὰ τὸ πλεῖστον νομίσματα ἐκ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἡρακλείου), 23 τοῦ Ἱστορικοῦ Τμήματος (11 εἰς ἀγορᾶς καὶ 12 ἐκ δωρεῶν) καὶ 25 τῆς Λαογραφικῆς Συλλογῆς (23 εἰς ἀγορᾶς καὶ 2 ἐκ δωρεῶν). Δι' ἀγορᾶν, περιουλλογήν καὶ ἀποκατάστασιν μουσειακοῦ ὕλικου διετέθη ποσὸν 5.687 ἐν ὄλῳ δραχμῶν. Ἀξιόλογον ἀπόκτημα τοῦ Μουσείου εἶναι μία μεγάλη προσωπογραφία τοῦ ἀειμνήστου Βασιλόπαϊδος Γεωργίου δωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἱδίου ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου Του. Δωρεᾶς προσήνεγκον ἐπίσης οἱ κ. Στυλιανὸς Γιαμαλάκης, Γεώργιος Σαββίδης, Δράκος Κουβιδάκης, Γεώργιος Σινιόσογλου, Μιχαὴλ Κανακᾶκης, Σταῦρος Φαϊτάκης, ἡ δις Φαϊδρα Δεληγιαννάκη καὶ τὰ Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα Καλοκαιριοῦ. Περὶ τῶν ὑπὸ τῆς κ. Ἐλένης Καζαντζάκη δωρηθέντων καὶ διὰ τὴν αἰθουσαν Νίκου Καζαντζάκη προοριζομένων ἀντικειμένων γίνεται ἰδιαίτερα μνεῖα κατωτέρω.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους τὸ Μοσεῖον ἐδέχθη 3.031 ἐν ὄλῳ ἐπισκέπτας, εἰς ὧν 2.014 ἐπὶ πληρωμῇ εἰσιτηρίου καὶ 1.070 δωρεάν. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι παρῴσιάζουν μείωσιν τῆς κινήσεως κατὰ 23 % ἐν σχέσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος. Τοῦτο ἀποδίδεται εἰς τὸ ὅτι οὐδεμία ὀργανωμένη ὁμάς τουριστῶν κατέστη δυνατόν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Μοσεῖον. Χαρακτηριστικὴ ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ ἀδιαφορία, ἣν παρὰ τὰ ἐπανειλημμένα διαδήματα τῆς Ἐφορείας ἐπέδειξεν ἡ ἀρμόδια ὑπηρεσία τοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ. Πάντως ἡ αὔξησις τῆς κινήσεως τοῦ Μουσείου εἶναι ἀπὸ πάσης πλευρᾶς θέμα ζωτικοῦ διὰ τὴν Ἐταιρίαν ἐνδιαφέροντος καὶ πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ θὰ πρέπη νὰ καταβληθῇ ἰδιαίτερα μέριμνα τόσον ἀπὸ μέρος τῆς Ἐφορείας ὅσον καὶ ἀπὸ μέρος τοῦ νέου Συμβουλίου.

Τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἰσπράξεων τοῦ Μουσείου ἀνήλθεν εἰς 16.077,25 δραχ. ἔναντι 15.652,75 δραχ. τοῦ προηγούμενου ἔτους. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου 10.070 δραχ. εἰσπράχθησαν ἀπὸ πώλησιν εἰσιτηρίων, 2.647,50 δραχ. ἀπὸ πώλησιν ἐντύπων (βιβλίων καὶ βελταρίων) καὶ 3.359,75 ἀπὸ πώλησιν ὑφαντῶν τοῦ Πρακτορίου δαιγμάτων κρητικῆς λαϊκῆς τέχνης. Ἀφ' ἑτέρου τὸ σύνολον τῆς εἰς βάρος τοῦ Κεφαλαίου Γ' τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Ἐταιρίας πραγματοποιηθείσης διὰ τὴν συντηρήσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Μουσείου δαπάνης ἀνήλθεν εἰς 69.342,80 δραχ. Ἐπομένως τὰ ἐκ τοῦ Μουσείου ἔσοδα ἐκάλυψαν μόνον τὰ 23 % τῶν ἀντιστοίχων δαπανῶν.

III. Ἀ γ ι ο ς Μ ἄ ρ κ ο ς. — Ἀπὸ τοῦ παρεθόντος Ἰανουαρίου ὑπεβλήθη πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἀναστηλώσεως τοῦ Ἐργασιοῦ Παιδείας ἡ ὑπὸ τοῦ ἐταίρου μηχανικοῦ κ. Κ. Λασιθιωτάκη ἐκπονηθεῖσα μελέτη ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀγίου Μάρκου. Ταυτοχρόνως ἐζητήθη ἡ ἔγκρισις σχετικῆς πιστώσεως ἀπὸ τὴν

Διεύθυνσιν Ἀρχαιοτήτων. Τὸ θέμα ἤχθη ἐνώπιον τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου πρὸς λήψιν ἀποφάσεως καὶ μόλις τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον ἐπεστράφη ἐγκεκριμένος ὁ φάκελλος τῆς μελέτης. Μετ' ὀλίγον ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Ἀναστηλώσεως ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Κρήτης χρηματικὸν ἔνταλμα 125 χιλιάδων δραχμῶν διὰ τὰ μεσαιωνικὰ μνημεῖα τῆς Κρήτης. Τὸ ποσὸν τοῦτο προτάσει τοῦ κ. Ἐφόρου διετέθη τελικῶς ἐξ δλοκλήρου διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Οὕτω κατ' οὐσίαν ἐκαλύφθη τὸ ἔλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ μας, ὀφειλομένον δὲ διὰ τοῦτο νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὸν καθηγγητὴν κ. Ἀναστάσιον Ὀρλάνδον, φίλον εἰλικρινῆ καὶ πολῦτιμον τῆς Ἐταιρίας μας, εἰς τὴν συμπαράστασιν τοῦ ὁποίου ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ προαγωγή τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἔργου.

Μερίμνη τῆς ἐνταῦθα Ἀρχαιολογικῆς Ἰγηρεσίας διενεργήθη πρόχειρος μειοδικὸς διαγωνισμὸς, καθ' ὃν τελευταῖος μειοδότης ἀνεδείχθη ὁ ἐργολάβος κ. Γ. Κασσιμάτης με προσφορὰν 249.050 δρχ. μειωθείσαν ἐν συνεχείᾳ κατὰ 6%, ἥτοι εἰς 234.107 δρχ. Εἰς τοῦτον ἀνετέθη ἡ ἐκτέλεσις τῆς πρώτης φάσεως τοῦ ἔργου, περιλαμβανούσης τὴν ὑπερῶψωσιν τοῦ κεντρικοῦ κλίτους καὶ τὴν ἀνακατασκευὴν δ'λοκλήρου τῆς στέγης τοῦ μνημεῖου. Εἰς τὴν ὡς ἄνω δαπάνην ἡ Ε.Κ.Ι.Μ. θὰ μετάρχη διὰ ποσοῦ 100.000 περιπου δραχμῶν. Αἱ ἐργασίαι ἤρχισαν πρὸ διμήνου ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐταίρου μηχανικοῦ κ. Ν. Τσαχάκη, προβλέπεται δὲ ὅτι θὰ περατωθῶν ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς Φεβρουαρίου. Τὸ ἐκτελούμενον τμήμα τοῦ ἔργου καλύπτει τὸ 1/3 περιπου τῆς ἀρχικῆς προϋπολογισθείσης συνολικῆς δαπάνης, ἐξασφαλίζει δὲ τὸ μνημεῖον πάσης περαιτέρω φθορᾶς. Αἱ ἐργασίαι ἐκτελοῦνται ἐπιμελῶς ἐποπτεία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἰγηρεσίας, σὺν τῇ προόδῳ δ' αὐτῶν ἐδραιοῦται ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ εἰς τὴν ἀρχικὴν του μορφήν ἀποκατάστασις τοῦ μνημεῖου τούτου θ' ἀποτελέσῃ ἐπίτευγμα ἰσάξιον τῆς ἰθρύσεως τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου Κρήτης.

Κατ' ἐπανάληψιν ἐπεδιώχθη ἀνεπιτυχῶς συνεννόησις με τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ καταλαμβάνοντος τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ πρῶτου μικροῦ καταστήματος πρὸς ἐξαγορὰν αὐτοῦ. Τὸ θέμα τοῦτο πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἀμέσου μερίμνης τοῦ νέου Συμβουλίου, πιθανώτατα δὲ θὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν διαλκικασίαν τῆς ἀπαλλοτριώσεως, δοθέντος ὅτι ἄλλως εἶναι ἀδύνατος ἡ ὑπὸ τῆς μελέτης προβλεπομένη κατασκευὴ τῆς τοξοστοιχίας ἔμπροσθεν τῆς εἰσόδου τοῦ νεοῦ. Τοῦτο ἀποτελεῖ οὐσιῶδες κώλυμα καὶ διὰ τὸν προγραμματισμὸν τῶν ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος ἐκτελεσθησμένων ἐργασιῶν, ἡ ἔκτασις ἄλλωστε τῶν ὁποίων θὰ ἐξαρηθῇ ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως ἢ μὴ τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ προβλεπομένων ἐσόδων. Ἡ ἐπομένη, τρίτη κατὰ τὴν μελέτην, φάσις τοῦ ἔργου περιλαμβάνει ἐργασίας στερεώσεως τῶν λιθοδομῶν καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ πρῶτου με προϋπολογισμὸν δαπάνης 140.000 περιπου δραχμῶν. Ἄντ' αὐτῆς θὰ ἦτο δυνάτων νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν τετάρτην κατὰ τὴν μελέτην φάσιν, περιλαμβανούσης κατασκευὴν ἐπιχρισμάτων, δαπέδων καὶ ὑαλοστασίων. Τὸ νέον Συμβούλιον θὰ πρέπει νὰ μείνῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀθέσμετον, ὥστε ἀναλόγως τῶν περιστάσεων νὰ ρυθμίσῃ τὸ θέμα ἐν συνενόησει με τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἰγηρεσίαν.

IV. Ἀρχεῖον - Βιβλιοθήκη. — Σημαντικὸς ὑπῆρξεν ὁ πλουτισμὸς τοῦ Ἀρχείου τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Ἰδιαίτερος ἀξιοσημειώτοι εἶναι αἱ ἀκόλουθοι προσφοραί: α) Τοῦ κ. Ἰωάννου Μουρέλλου, ὁ ὁποῖος ἐδώρησε πολῦτιμον σειρὰν 376 ἐγγράφων καὶ 56 φωτογραφιῶν ἀνγομένων εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1831 μέχρι τοῦ 1898 περιόδου, ὡς καὶ τὸ ἀνέκδοτον τμήμα τῆς ὑπ' αὐτοῦ συγ-

γραφείσης 'Ιστορίας τῆς Κρήτης τό περιλαμβάνον τὰ ἀπό τοῦ 1866 μέχρι τοῦ 1897 γεγονότα. Ἡ δωρεά αὕτη συνεπληρώθη προσφάτως ὑπό τοῦ ἰδίου δι' ἑτέρας σειρᾶς 77 φωτογραφιῶν τῶν ἐτῶν 1897 - 1907. β) Τῆς κ. Γαλάτειας Καζαντζάκη, ἡ ὁποία ἐδώρησεν 93 ἀνεκδότους ἐπιστολάς τοῦ Νίκου Καζαντζάκη πρὸς αὐτήν, τῶν ἐτῶν 1920 - 1923, καί γ) Τῆς κ. Ἑλένης Ἀναγνωστοπούλου, ἡ ὁποία ἐδώρησε τὰ κατάλοιπα (σημειώσεις, ἐπιστολάς κ.λ.π. χειρόγραφα) τῶν καθηγητῶν Γεωργίου Χατζηθάκη καὶ Γεωργίου Ἀναγνωστοπούλου. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἐγγραφά τινα καὶ φωτογραφίας ἐδώρησαν οἱ κ. Β. Λαοῦρδας καὶ Ἐλευθ. Μαλαγαρδῆς καὶ ἡ κ. Μητσοτάκη - Μοάτσου.

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἐταιρίας ἐπλουτίσθη μὲ 97 τόμους καὶ φυλλάδια ἐκ δωρεῶν τῆς κ. Ἑλ. Ἀναγνωστοπούλου, τῶν κ. Ἄν. Ὀρλάνδου, Γ. Ζώρα, Α. Γ. Καλοκαιρινοῦ, Ν. Πλάτωνος, Ν. Παπαμιχαλάκη, Π. Βαθουλῆ, Μ. Μανούσακx, Β. Λαοῦρδα, Β. Θωμαδάκη, Φ. Δεληγιαννάκη καὶ τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου.

V. Τοπωνύμια. — Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς συλλογῆς τῶν κρητικῶν τοπωνυμιῶν ἐσυνεχίσθη ἡ ἀπὸ τριετίας ἀρξαμένη προσπάθεια. Χάρις εἰς τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον τῶν δημοδιδασκάλων τῆς Νήσου καὶ τὴν συναντίληψιν τῶν κατὰ τόπους Ἐπιθεωρητῶν Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως μᾶς ἐστάλησαν 70 νέοι πίνακες. Οὕτω, ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν μέχρι τοῦδε συγκεντρωθέντων τοπωνυμιῶν πινάκων ἀνήλθεν εἰς 940 ἐπὶ 705 ἐπὶ συνόλου 748 σχολικῶν περιφερειῶν τῆς Κρήτης. Παρὰλλήλως συνεπληρώθη ὑπὸ τῆς Ἐπιμελητρίας τοῦ Μουσείου κ. Σ. Πλάτωνος ἡ ἀποδελτιώσις τοῦ συλλεγέντος ὕλικου. Σήμερον θυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἔληξε κατ' οὐσίαν ἡ πρώτη φάσις τῆς προκαταρκτικῆς διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Τοπωνυμικοῦ Λεξικοῦ τῆς Κρήτης ἐργασίας. Δευτέρα φάσις θὰ εἶναι ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἐπεξεργασία τῶν συνταχθέντων δελτίων. Πλὴν τούτου δεόν νὰ ἀντιμετωπισθῇ καὶ τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἀποδελτιώσεως τῶν κειμένων.

Τὸ Δ. Σ. ἐθώρησεν ὑποχρέωσιν τῆς Ἐταιρίας νὰ ἐπισημάνῃ καὶ κατὰ τὸ δυνατόν νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸν κίνδυνον τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ τοπωνυμικοῦ πλούτου τῆς Κρήτης, κίνδυνον ὁσημέραι ἐπιδεινούμενον λόγῳ τῆς ἐπικρατοῦσης τάσεως πρὸς ἀθρόαν ὄσον καὶ ἀνεξέλεκτον μετονομασίαν διαφόρων κοινοτήτων, χωριῶν, οἰκιζμῶν κ.λ.π. Εἰς σχετικὸν ὑπόμνημα συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ συμβούλου κ. Στυλ. Ἀλεξίου ἐδόθη εὐρεία δημοσιότης, παρὰλλήλως δ' ἐγένοντο ἐνέργειαι πρὸς τὰς Νομαρχίας καὶ τὸ παρὰ τῷ Ἰπουργεῖῳ τῶν Ἐσωτερικῶν Συμβούλιον Τοπωνυμιῶν.

VI. Ἐκδόσεις. Ἡ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἔκδοσις τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Λασιθίου κατὰ τὴν περίοδον τῆς Βενετοκρατίας» βιβλίου τοῦ ἐταίρου κ. Σταργίου Σπανάκη, δι' ἧς ἐνεκαινίσθη ἡ Κρητικὴ Ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη, ἀποτελεῖ ἀξιωμακρόνυτον γεγονός, μολοντί βεβαίως αἱ εἰς τὸν τομέα τοῦτον πραγματοποιήσεις τῆς Ἐταιρίας οὐδόλως ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Κανονισμοῦ Ἐκδόσεων γενομένας προβλέψεις. Μέχρι σήμερον οὐδεμία νεωτέρα ἐργασία ὑπεβλήθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκδόσεων, δὲν εἶναι ὅμως ἀπίθανον νὰ κυκλοφορήσῃ ἐντός τοῦ ἀρξαμένου ἔτους ὁ πρῶτος τόμος τῆς σειρᾶς τοῦ Κρητικοῦ Θεάτρου μὲ τὸν «Ροδολίον», διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὁποίου ἐξακολουθεῖ νὰ ἐργάζεται ὁ ἀντεπιστέλλων ἐταῖρος κ. Μ. Μανούσακx, Διευθυντῆς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

VII. Διαγωνισμοί - Ἐπιχορηγήσεις. — Διὰ τὸν προκηρυχθέντα Ἐκθεροδίδειον Λαογραφικὸν Διαγωνισμόν 1957 ὑπεβλήθησαν τρεῖς ἐργασίαι, οὐδε-

μία όμως έκριθη αξία βραβεύσεως υπό τῆς πρὸς τοῦτο συσταθείσης Ἐπιτροπῆς Κρίσεως. Ἐπαινος ἀπενεμήθη 1) Εἰς τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Κρητικὸς Παοιομαστῆς» συλλογὴν τοῦ ἐν Χανίοις ἀντεπιστέλλοντος ἑταίρου κ. Παντελῆ Βαβουλέ καὶ 2) Εἰς τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Συνήθειαι καὶ παρατηρήματα τοῦ γάμου στὴν Κρήτη» ἔργασίαν τοῦ ἐξ Ἡρακλείου κ. Γιάννη Καραταράκη.

Ἐοφείλομεν νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὁ Ἐανθουδίδειος Λαογραφικὸς Διαγωνισμὸς δὲν ἔχει ἀποδώσει μέχρι τοῦδε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα. Βεβαίως τὸ χορηγούμενον χρηματικὸν ἔπαθλον εἶναι μικρὸν, ἢ διδομένη ὁμως πρὸς δημοσίευσιν τῆς βραβευομένης πραγματείας δυνατότης ἀποτελεῖ οὐσιαστικὴν πρὸς τὸν συγγραφέα παροχὴν. Ἡ πενιχρότης κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀποτελέσματος θὰ πρέπη μᾶλλον νὰ ἀποδοθῆ εἰς γενικωτέρους λόγους, εἰς τὴν χαμηλὴν στάθμην, εἰς τὴν ἐξακολουθοῦν παραμένουσαι αἱ κρητικαὶ λαογραφικαὶ σπουδαί.

Ἐπιχορηγήσεις 8.000 δραχμῶν ἐδόθη εἰς τὸν ἑταῖρον κ. Κ. Καλοκώρη, ἐπιμηλητὴν Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων Κρήτης, πρὸς οικονομικὴν ἐνίσχυσιν διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλίου του «Αἱ Βυζαντιναὶ τοιχογραφίαι τῆς Κρήτης». Ποσὸν 600 δραχμῶν ἐδόθη ἐπίσης εἰς τὸν ἑταῖρον κ. Στερ. Σπανακὴν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ Δ' τόμου τῶν «Μνημείων τῆς Κρητικῆς Ἱστορίας».

VIII. Νίκος Καζαντζάκης. — Πρὶν ἢ προδῶμεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς σωματειακῆς κινήσεως ἐν τῇ Ἐταιρίᾳ μας, νομίζομεν ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἐκθέσωμεν κατὰ ποῖον τρόπον τὸ Δ. Σ. ἀντεμετώπισε τὸν θάνατον καὶ τὴν κηδείαν τοῦ Νίκου Καζαντζάκη. Κατόπιν εἰσηγήσεως ἡμῶν καθωρίσθη ὡς τόπος τῆς ταφῆς του ὁ προμαχῶν τοῦ Μαρτινέγκο—ἐκλογὴ ἢ ὁποῖα ἐκρίθη γενικῶς ὡς λίαν ἐπιτυχῆς—, μετέσχομεν δὲ γενικῶς εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς κηδείας καὶ ἐπετύχομεν, καθ' ὅσον ἤδυνάμεθα, τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὸν τόνον, τὰ ὁποῖα ἠξίον ἢ προσωπικότητος τοῦ νεκροῦ.

Δὲν ἐκρίναμεν, ἐν τούτοις, ὅτι ἐξηγτιεῖτο τὸ καθήκον τῆς Ε.Κ.Ι.Μ. ἐναντι κορυφαίου τέκνου τῆς Κρήτης μὲ τὰς τυπικὰς ταύτας ἐκδηλώσεις. Δι' ὃ καὶ ἀπεφασίσαμεν: 1ον) Τὴν ἀφιέρωσιν ἐν τῇ Ἱστορικῇ Μουσείῳ Κρήτης αἰθούσης εἰς τὸν Νίκου Καζαντζάκη, ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ ἐκτεθοῦν ἀποκλειστικῶς πράγματα σχετιζόμενα μὲ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον του. Ἦλθομεν πρὸς τοῦτο εἰς συνεννόησιν μὲ τὴν σύζυγόν του, ἢ ὁποῖα καὶ ὑπεσχέθη νὰ ἀποστείλῃ ἐν καιρῷ τὰ ἀντικείμενα ταῦτα, ἣδη δὲ ἔχουν ἀποσταλῆ ἕναι τῶν ὑπεσχημένων. Μετὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἐκθεμάτων, θὰ καταβληθῆ βεβαίως ἢ δέουσα μέριμνα διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς αἰθούσης. 2ον) Τὴν ἀνέγερσιν τῆς προτομῆς τοῦ Νίκου Καζαντζάκη εἰς ἐπιφανῆς μέρος τῆς πόλεως μερίμνη τῆς Ἐταιρίας. Τὴν προτομὴν παρηγγείλαμεν ἣδη εἰς τὸν γλύπτην κ. Ἀθαν. Ἀπάρτην, θὰ εἶναι δὲ αὕτη ἐτοιμὴ περὶ τὰ τέλη προσεχοῦς Μαρτίου.

IX. Πρίγκηψ Γεώργιος. — Ἡ Ἐταιρία μετέσχεν ἐπίσης εἰς τὸ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βασιλόπικιδος Γεωργίου, πρώτου Ἰπάτου Ἀρμοστοῦ τῆς Ἀυτονομίας Κρήτης, πένης διὰ τῆς ἐκδόσεως εἰδικῶ ψηφίσματος καὶ τῆς ἀποστολῆς συλλυπητηρίων γραμμάτων πρὸς τοὺς οἰκείους Του, θὰ ἐνθυμεῖται δὲ πάντοτε μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν ἀγάπην. μὲ τὴν ὁποῖαν ὁ ἀείμνηστος Πρίγκηψ περιέβαλε τὴν προσπάθειάν τῆς.

X. Σωματειακὴ κίνησις. — Τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος ἔτους ἢ Ἐταιρία μας ἀπώλεσεν ἐν τῶν παλαιωτέρων καὶ πλέον ἐπιλέκτων τῆς μελῶν, τὸν ἱατρὸν Γρηγόριον Ζερβουδάκη, μόλις δὲ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐθρηνήσαμεν τὸν θά

νατον του διακεκριμένου συμπολίτου έταίρου Άνδροκλή Ξανθουδίδου, ο οποίος διά θωρεών, χορηγιών και του ζωηρού ενδιαφέροντός του συνέβαλε μεγάλως εις την προαγωγήν του έργου τής Έταιρίας.

Ός τακτικά μέλη ένεγράφησαν εις τό Μητρώον τής Έταιρίας έκλεγέντες συμπώνως τῷ ἄρθρῳ του Καταστατικοῦ οί κ. Νικόλαος Κρασαβάκης, Βουλευτής Ήρακλείου, Έλευθέριος Άλεξίου, τ. Γυμνασιάρχης, Στυλιανός Χρηστάκης, Γυμνασιάρχης, Έμμανουήλ Νυστεράκης, Καθηγητής, ή κ. Όλυμπία Άλεξίου και ή δις Χρυσούλα Ταικριτοῦ, Καθηγήτριαι.

Άντεπιστέλλοντες έταίροι εξέλέγησαν οί Θεοφιλέστατοι έπίσκοποι Πέτρος κ. Δημήτριος, Ίερᾶς και Σητείας κ. Φιλότητος, Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου κ. Άθανάσιος, Άρκαδίας κ. Τιμόθεος, Λάμπης και Σφακίων κ. Ισιδωρος και Κισάμου και Σελίνου κ. Είρηνατος, οί κ. Γεώργιος Σαββίδης και Γεώργιος Άνδρουλιδάκης έν Αθήναις και ο κ. Παντελής Βαβουλές έν Χανίοις.

* * *

Ή έκθεσις των κατά τό λήξαν έτος πεπραγμένων δημιουργεί πιθανώς την έντύπωσιν ότι οί σκοποί τής ήμετέρας Έταιρίας προήχθησαν Ικανοποιητικώς εις πολλούς τομείς. Όφείλομεν, έντούτοις, νά τονίσωμεν, ότι ύπάρχει πλῆθος ζητημάτων, τά οποια μέχρι σήμερα δέν κατέστη δυνατόν νά αντιμετωπισθοῦν επιτυχώς. Τό οικονομικόν πρόβλημα, ή εξασφάλισις των προϋποθέσεων προς άπόσκοπον συνέχισιν και ολοκλήρωσιν τής άπακαταστάσεως του Αγίου Μάρκου, ή εφαρμογή του από τριετίας έκπονηθέντος έκδοτικού προγράμματος και ίδια ή έκδοσις του Κρητικού Θεάτρου, ή συμπλήρωσις τής προς έκδοσιν του Τοπωνυμικοῦ Λεξικοῦ έργου, ή έκδοσις πλήρους καταλόγου των καταγράφων έκκλησιδίων τής υπαίθρου, ή συντήρησις των δσημέραι καταστρεφόμενων τοιχογραφιών και ή αντιμετώπις Ικανοῦ αριθμοῦ ἐξ αὐτῶν με τήν προοπτικήν δημιουργίας μονιμοῦ έκθέσεώς των, ή μετά τής Έκκλησίας συνεργασία διά την περισυλλογήν και συντήρησιν εικόνων και άλλων πολυτίμων κειμηλίων, ο πλουτισμός του φωτογραφικοῦ ἀρχείου, ή συγκρότησις ἀρχείου μικροταινιών κωδικων, χειρογράφων και λοιπῶν ἀπορσίτων σήμερον εις τούς μελετητάς Ιστορικῶν πηγῶν, ή συστηματική συλλογή μουσικοῦ ὕλικου και στοιχείων λαϊκῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ή έν γένει προαγωγή των κρητικῶν λαογραφικῶν μελετῶν, ή προβολή και παρά τῷ εὐρυτέρῳ κοινῷ συνειδητοποίησις τής σημασίας των επιδιώξεων τής ήμετέρας Έταιρίας και άλλα πολλά, διαφεύγοντα τής προχείρου ταύτης ἀπαριθμήσεως, αποτελοῦν θέματα χρίζοντα διαρκούς μερίμνης.

Όυτω τιθεμένου του προβλήματος τής έν τῷ μέλλοντι προαγωγῆς των σκοπῶν τής Έταιρίας είναι προφανές ότι τουτο δέν δύναται νά αντιμετωπισθῆ οὔτε διά τής έραυτεχνικῆς, οὔτω εἶπειν, άπασχολήσεως των έκάστοτε μελῶν του Συμβουλίου αὐτῆς, άτινα έχουν οὐχι μικρόν φόρτον καθαρῶς διοικητικῆς και διαχειριστικῆς εργασίας, οὔτε με μόνην την Έπιμελήτριαν του Ιστορικοῦ Μουσείου. Μέχρι τουτῆς ελάχιστα των έκτός του Συμβουλίου τακτικῶν και άντεπιστελλόντων μελῶν ἔσχον ένεργόν άνάμειξιν εις τάς ύποθέσεις τής Έταιρίας. Ή δραστηριότης των μελῶν ἄφ' ένόρς, ή οποια είναι δυνατόν ίσως νά επιτευχθῆ με την και ὑπό του Καταστατικοῦ προβλεπομένην συγκρότησιν έπιτροπῶν διά την μελέτην των επί μερους ζητημάτων, και ἄφ' έτέρου ή και' έπάγγελμα άπασχόλησις ένόρς η πλειόνων Ικανῶν έπιστημόνων θά καταστήσῃ άσφαλῶς δυνατήν την λύσιν του προβλήματος.

Σοδαρόν είναι τό τεθῆν ἤδη ζήτημα ίδρύσεως τρίτου Πανεπιστημίου εις την Έλλάδα. Νομίζομεν ότι ή Ε.Κ.Ι.Μ. ως ο κυριώτερος έπιστημονικός οργανισμός τής Κρήτης πρέπει νά αναλάβῃ πρωτοβουλίαν διά την έν τῇ Νήσῳ ίδρυσιν του νέου

Πανεπιστημίου, ἐφ' ὅσον ἐπισταμένη μελέτη ἤθελεν ἀποδείξει τοῦτο δυνατόν. Συντρέχοντες πρὸς τοῦτο λόγοι εἶναι ἀσφαλῶς ἡ μείζων ἐναντι ἄλλων περιοχῶν τῆς χώρας πνευματικὴ παράδοσις τῆς Κρήτης (παράδοσις καταφαινόμενη ἐκ τῶν Μουσείων, τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων, τῶν ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν κ.λπ.) καὶ ἐπίσης αἱ οἰκονομικαὶ δυνατότητες, αἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξασφαλισθοῦν διὰ τῶν ἐν γῆ ἀλλοδαπῶν Κρητῶν, ἢ θέσις τῆς νήσου ἐν τῇ κέντρῳ τῆς ἀνατολικῆς Μεσογείου καὶ οἱ εὐνοϊκοὶ κλιματολογικοὶ καὶ διαιτολογικοὶ ὄροι.

Ἐν θέμα ἐξ ἄλλου βασικῆς κατὰ τὴν γνώμην μας σημασίας εἶναι ἡ προβολὴ τοῦ παγκρητίου χαρακτήρος τῆς Ἑταιρίας μας. Δὲν ἀρκεῖ τὸ γεγονός ὅτι ἔχουν ἐκλεγῆ ἀντεπιστέλλοντα μέλη εἰς τὰς πλείστας τῶν πόλεων καὶ κομποπόλεων τῆς Νήσου καὶ ὅτι ἔχουν γίνεαι περιορισμένης ἐκτάσεως ἐργασίαι συντηρήσεως μνημείων εἰς ἄλλας πλὴν τοῦ Ἡρακλείου περιοχάς. Διὰ τὴν ἐπιτυχήν προαγωγὴν πολλῶν ἐκ τῶν προτεθέντων σκοπῶν εἶναι ἀναγκαῖα ἡ στενὴ συνεργασία μὲ τοὺς τοπικοὺς παράγοντας ὄλων τῶν περιφερειῶν τῆς Κρήτης. Μία προσπάθεια ἀποκαταστάσεως στενῆς ἐπαφῆς καὶ συνεργασίας μὲ τὰ πνευματικὰ σωματεῖα τῶν ἄλλων πόλεων θ' ἀπέβαινε πιθανώτατα λυσιτελής καὶ δι' αὐτὰ καὶ διὰ τὴν Ἑταιρίαν μας καὶ διὰ τὴν Κρήτην γενικώτερον.

Ὁ Πρόεδρος
Γ. Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Α. Γ. ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΣ

Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΚΡΗΤῃ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1957

ΕΡΕΥΝΑΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛ. ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ - ΤΥΧΑΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Ὅπως πάντοτε ζωηρά, λίαν ἀποδοτικὴ εἰς εὐρήματα καὶ σημαντικὴ εἰς ἐπιτεύγματα, ὑπῆρξεν ἡ ἀρχαιολογικὴ κίνησις τοῦ ἔτους 1957 καίτοι τὰ διατεθέντα μέσα δὲν ὑπῆρξαν κατὰ πολὺ ἀνώτερα τῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη διατεθέντων. Ὡς πρὸς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ κτηρίου τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου ἐπέτελεσε σημαντικὸν βῆμα τὸ γεγονός ὅτι ἀπεφασίσθη ἡ ἐπέκτασις τοῦ κτηρίου διὰ μιᾶς εἰσέτι πτέρυγος πρὸς βορρᾶν προστεθειμένης, ἡ οἰκοδόμησις τῶν κατοικιῶν τῶν φυλάκων καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς ὀμφιθεατρικῆς αἰθούσης εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ ἔναντι τοῦ Μουσείου προμαχῶνος παράρτημα οὗτοῦ ἢ νέα πτερυξ θὰ περιλαμβάνη ὀκτώ μουσειακὰς αἰθούσας καὶ ὀκτὼ χώρους ἀποθηκεύσεως διαχωριζομένους ὑπὸ μεσοπατώματος. Ὡς πρώτη δόσις διετεθῆ τὸ ποσὸν τῶν 1.500.000 δραχμῶν, ἀλλ' ἐκ τούτου ἐδαπανήθη μόνον τὸ ἡμισυ διὰ τὴν ἔκσκαφὴν τοῦ χώρου καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν κατοικιῶν τῶν φυλάκων. Συνεπληρώθη ἐκ παραλλήλου ὁ ἐξωτερικὸς χρωματισμὸς τοῦ Μουσείου, γενόμενος εἰς πολυχρωμικὴν κλίμακα κατὰ τὰ σχέδια τοῦ ἀρχιτέκτονος Καρανινοῦ, καὶ ὁ ἐσωτερικὸς τεχνητὸς φωτισμὸς. Ὁ κάτω τῆς κατοικίας τοῦ Διευθυντοῦ χώρος διεμορφώθη εἰς μικρὸν ἀναπαυτήριον.

Τὸ ἔργον τῆς ἐπανεκθέσεως τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου συνεχίσθη μὲ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, διατεθέντος ποσοῦ 150 χιλ. δραχμῶν. Συνεπληρώθησαν ἱκαναὶ προθήκαι μικροτεχνημάτων καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν ὀρχαϊκῶν πηλοπλαστικῶν τῆς Γόρτυρος, τῶν συλλογῶν μυκην κερραμικῆς, καὶ τῶν καμαραϊκῶν συλλογῶν ἐκ Φαιστοῦ. Ἐξετέθη ἐπίσης, συνοδευομένη μὲ φωτογραφικὰς μεγεθύνσεις τῶν σχεδίων, ἡ συλλογὴ τῶν παλαισανακτορικῶν σφραγισμάτων ἐκ Φαιστοῦ. Ἐγένετο σημαντικὴ πρόοδος εἰς τὴν ταξινομήσιν τῶν